

Чи варто годувати свиноматок «досхочу»?

The tendency of changing the feeding of sows on farrowing period from “two times a day regime” to “in plenty regime” is actual today.

Останнім часом у свинарстві помітна тенденція до переведення свиноматок на опоросі на режим годівлі «досхочу». Тобто тварини отримують корм не кілька разів на день наперед визначеними порціями, а можуть їсти, коли ї скільки забажають. На сьогодні виробники обладнання пропонують різні варіанти годівниць, які забезпечують постійний доступ до їжі. Серед аргументів на їхню користь наводяться економія корму та покращення самопочуття й лактації свиноматок. Наскільки це відповідає дійсності, вирішили перевірити в Університеті штату Північна Кароліна, провівши масштабне дослідження двох режимів годівлі: традиційного та «досхочу». Для експерименту, що тривав рік, було використано механічні годівниці SowMAX виробництва Hog Slat (США).

За матеріалами відділу тваринництва Університету штату Північна Кароліна (США)

Основною метою дослідження було зібрати й проаналізувати дані про вплив різних режимів годівлі на продуктивність свиноматок і поросят на ділянці опоросу, а також про стан свиноматок на ділянці осіменіння (в період між відлученням поросят і процедурою осіменіння). Крім того, було проаналізовано кількість людино-годин, необхідних для об-

слуговування системи годівлі на ділянці опоросу. Порівнювалися дані станків з коритами й традиційною подачею корму два рази на добу з даними станків з коритами й годівницями з режимом «досхочу».

Дослідження проводилося на фермі Університету штату Північна Кароліна. Для експерименту одну частину станків оснастили годівницями SowMAX, іншу частину — залишили із звичними

опусками та коритами. У рамках дослідження було зібрано дані від 36 свиноматок на годівлі «досхочу» (дослідна група) і від 34 свиноматок — на звичайній годівлі два рази на добу (контрольна група). Під час випробування було враховано сезонну різницю в споживанні свиноматками корму і, відповідно, у продуктивності. Тому показники аналізували окремо для теплої та холодної пір року.

У цілому було зафіксовано, що з годівницями «досхочу» тварини з'їдали корму більше. Особливо це було помітно влітку, коли після першого тижня лактації щоденне споживання корму свиноматками в дослідній групі було значно вищим, у порівнянні з «колегами», яких годували двічі на день. У зимовий час споживання корму в дослідній групі теж було вищим і з меншими перепадами протягом дня, аніж у контрольній групі.

Незважаючи на те, що свиноматки в станках із SowMAX їли більше, розтрата корму виявилася нижчою. Якщо у випадку звичайної годівлі працівникам доводилося очищати корита від нез'їденого корму, то після годівлі з допомогою SowMAX необхідність в очищенні була мінімальною. Тобто свиноматки в дослідній групі з'їдали даванку майже повністю (в кориті залишалося мало нез'їденого корму, який потрібно було вичистити). У той час, як сви-

номатки, які отримували даванку в корито два рази на добу, здебільшого не з'їдали його повністю.

Підвищене споживання корму під час лактації позитивно позначалося і на поросятах, які мали більш високі прирости і важили під час відлучення більше, ніж у контрольній групі (табл. 1).

Неочікуваним було спостереження, що протягом останнього тижня лактації температура тіла свиноматок у станках з годівницями «досхочу» була нижчою, ніж у тварин

Таблиця 1. Продуктивність свиноматок і поросят з використанням різних режимів годівлі.

Середні показники на ділянці опоросу	Зимовий час		Літній час	
	з SowMAX	без SowMAX	з SowMAX	без SowMAX
Вага свиноматки після опоросу, кг	187,29	182,80	192,78	186,88
Вага свиноматки на момент відлучення поросят, кг	169,60	159,66	176,45	168,74
Втрата ваги в період лактації, кг	17,69	23,13	16,33	18,14
Щоденне споживання корму, кг	6,40	6,03	5,49	4,67
Загальне споживання свиноматкою корму під час лактації, кг	134,34	126,60	109,72	96,21
Макс. споживання корму під час лактації, кг	8,07	4,4	6,71	5,58
Щоденна втрата корму, кг	1,04	1,72	1,99	3,08
Щоденна втрата корму (в сухій вазі*), кг	0,82	1,50	1,27	2,13
Ректальна температура на 17-й день, °С	38,17	38,44	38,44	39,06
Кількість живонароджених поросят на свиноматку	11,0	10,9	11,0	10,9
Кількість мертвонароджених поросят на приплід, %	6,1	6,3	7,1	7,3
Кількість відлучених поросят на свиноматку	9,9	9,6	9,7	9,6
Смертність до відлучення, %	10,0	12,0	11,8	11,9
Вага поросят в день народження (1 день), кг	1,27	1,36	1,32	1,22
Вага поросят у день відлучення (20 день), кг	8,85	8,07	8,12	7,62
Приріст поросят, кг	7,58	6,71	6,80	6,40
Кількість людино-годин на очищення однієї годівниці, хв.	4,3	7,4	6,3	9,4

*Під час експерименту розсіпані або зіпсовані корм збирали, висушували і зважували для того, щоб визначити розтрату корму в сухій вазі.

Таблиця 2. Продуктивність свиноматок на осіменінні та в перші 14 днів на очікуванні.**

Середні показники на ділянці осіменіння й очікування	Режим годівлі	
	з SowMAX	без SowMAX
Кількість днів між відлученням і еструсом	4,8	5,2
Вага на момент відлучення, кг	172,82	165,56
Вага під час переведення на ділянку очікування, кг	181,89	172,82
Зміна ваги протягом 14 днів, кг	9,07	7,26
Щоденне споживання корму в період осіменіння, кг	2,68	2,18

**Показання були взяті від 68 свиноматок, що споживали корм з годівниць «досхочу», і 66 свиноматок на звичайній кормоподачі.

Фото 1. Під час годівлі традиційним способом значна частина корму залишається в кориті й псується.

Фото 2. Годівниці з режимом годівлі «досхочу» оптимізують витрату корму та позитивно позначаються на здоров'ї й продуктивності свиноматки.

Фото 3. Завдяки годівницям SowMAX поросята мали більш високі приріст і вагу під час відлучення.

у контрольній групі. Цей ефект ще більш помітний був улітку. Зазвичай, коли тваринам спекотно, споживання корму падає. Відтак, коли корм давати два рази в день, свиноматка за один раз з'їдає велику порцію, що призведе до підвищення температури тіла. Тварина природно відчуває залежність між споживанням корму й підвищенням температури тіла, тому в спекотну погоду починає їсти менше. Тоді, як під час годівлі з допомогою годівниці з режимом «досхочу», свиноматка з'їдає необхідну кількість корму, але маленькими порціями протягом дня, що дає змогу її тілу не «перегріватися».

Позитивний вплив спостерігався й після відлучення поросят — свиноматки, що звикли їсти досхочу, мали вищу вагу й швидше поверталися в еструс, ніж тварини з контрольної групи (табл. 2).

Коментар експерта.

Марк Дотрі, управляючий ферми компанії Prestige Farms (55 000 свиноматок, Північна Кароліна, США):

— Дуже важко правильно нагодувати свиноматку «на око». Адже тварини різні. Більшість свиноматок з'їдає 8–10 кг корму на день, деякі — менше, а окремі можуть споживати і до 14 кг. Саме таких свиноматок важко прогодувати належним чином, використовуючи традиційну систему подачі корму. Адже, якщо ви, наприклад, візьмете норму в розмірі 10 кг корму, ви зіткнетеся з тим, що свиноматки, які задовольняються меншими порціями, будуть залишати 1,5–2 кг корму, і він просто скисне. Ще більш згубні наслідки матиме систематичне голодування свиноматок, що відрізняються хорошим апетитом. Такі свиноматки потенційно здатні на вищу продуктивність, але для збільшення приплоду їм необхідна належна кількість корму і годівниці з режимом «досхочу».

